NATIONAAL PROGRAMMA
NIEUWLAND EN OOST
SCHIEDAM

FOCUS- EN ACTIEPLAN 2025 - 2026

WIJ ZIJN NPNO

Dit is een uitgave van het Nationaal Programma Nieuwland en Oost (NPNO), Schiedam

Copyright
Dit document is auteursrechtelijk beschermd. Het is niet toegestaan om delen van dit document over te nemen, te reproduceren, of op andere wijze te verspreiden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs.

Disclaimer
Hoewel dit document met de grootste zorg is samengesteld, kunnen er onjuistheden of typografische fouten in voorkomen. De auteurs kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade die voortkomt uit het gebruik van de verstrekte informatie.

Fotocredits
Look J. Boden (www.boden.nl) en Nationaal Programma Nieuwland en Oost

Publicatiedatum
Deze versie van het document is gepubliceerd in juni 2025.

Mijn geliefde wijk

Mijn geliefde wijk, wat ben je veranderd door de tijd.
De straten raken vervuild en ik voel me niet altijd veilig.
Bewoners zonder werk of met meerdere banen,
maken zich dagelijks zorgen of ze het einde van de maand halen.

Na alles wat we hebben meegemaakt, hopen we dat het beter gaat.
Voor iedereen op een andere manier en elk met een verhaal.
De meesten willen nooit meer weg, terwijl anderen komen en gaan.
Een enkeling heeft nog heimwee naar vroeger
of het land waar hij vandaan.

Hier komen allerlei mensen en culturen samen.
We proberen elkaar te begrijpen ondanks de verschillende talen.
Soms schuurt het even, maar daar gaan we samen doorheen.
We zijn trots op onze buurt, daarom slaan we de handen ineen.

Want samen leven... doe je samen.
We vinden elkaar in onze gedeelde waarden.
Zodat het hier weer prettig wonen wordt,
onbezorgd en vrij.
Hier voel ik me thuis, in mijn geliefde wijk.

Jarle Lourens
Stadsdichter Schiedam
2022-2023

Inhoudsopgave

07 **Voorwoord**
Wij zijn NPNO

09 **Inleiding**
Van ambitie naar uitvoering

11 **De zeven ambities**

13 **Monitoring en bijsturing**

15 **Drie pijlers**
Gelijke kansen, Veilig en fijn wonen en Sterke basis

17 Pijler 1:
Gelijke kansen

21 Gelijke kansen
Focusprojecten

30 Pijler 2:
Veilig en fijn wonen

34 Veilig en fijn wonen
Focusprojecten

42 Pijler 3:
Sterke basis

46 Sterke basis
Focusprojecten

55 **Bewonersbetrokkenheid**
De uitgangspunten

57 **Communicatie**

Voorwoord: wij zijn NPNO

2024 was een jaar van intensieve samenwerking. Partners en inwoners hebben de handen ineengeslagen, projecten zijn gestart, en de energie om samen verder te bouwen is groot. Dit focus- en actieplan geeft een helder overzicht van de lopende acties in Nieuwland en Oost en de voorgenomen plannen. Het borduurt voort op het uitvoeringsprogramma 2023-2026: *Beter voor elkaar* en vormt de volgende stap in onze gezamenlijke aanpak.

Een integrale aanpak voor blijvende verandering
De leefbaarheids- en veiligheidsproblemen in Oost en Nieuwland vragen om een zorgvuldige, langdurige en integrale inzet. Het verbeteren van de positie van inwoners staat centraal: gelijke kansen in het onderwijs, werk en financiële stabiliteit zijn essentieel. Fysieke verbeteringen alleen zijn niet genoeg; de sociale infrastructuur moet ook worden versterkt. Daarom werken alle partners binnen het Nationaal Programma Nieuwland en Oost (NPNO) als één team, samen met het Rijk en andere gemeenten met vergelijkbare uitdagingen, om het perspectief van inwoners duurzaam te verbeteren. Samen zijn wij het programma. Wij zijn NPNO!

Samen bouwen aan een kansrijke toekomst
De stadspartners die zich aan het programma hebben gecommitteerd, vormen samen een alliantie die wordt versterkt door de inzet van lokale organisaties en bewonersinitiatieven. Zo bouwen we samen verder aan een wijk waar het fijn en veilig wonen is en waar iedereen de kans heeft te worden wie en wat hij/zij wil.

Namens het programmabestuur danken wij iedereen voor de inzet en betrokkenheid. We kijken ernaar uit om ook in 2025-2026 samen te werken, te bouwen en elkaar te inspireren — voor een hoopvolle toekomst voor Nieuwland en Oost.

Burgemeester Harald Bergmann en
Programmadirecteur NPNO Fraukje Douwma

"De controverse in de wijken is intrigerend: er gebeuren fantastische dingen, maar tegelijkertijd zijn er rauwe randen. Verhalen achter de voordeur waar we geen weet van hebben en de kinderen in deze wijken hebben niet allemaal dezelfde kansen als de kinderen in de rest van Schiedam. Dat raakt mij en dat vind ik onacceptabel.

Juist daarom is het zo belangrijk dat we binnen het NPNO een langdurige aanpak kiezen en door middel van de juiste gesprekken, met de juiste mensen en partijen, het juiste doen op de juiste plek."

PROGRAMMADIRECTEUR NPNO FRAUKJE DOUWMA

Inleiding: van ambitie naar uitvoering

Op 16 juni 2022 heeft het bestuur, samen met de stadspartners, het ambitiedocument voor het Nationaal Programma Nieuwland en Oost opgesteld. Hierin legden we vast waarom deze aanpak nodig is, welke ambities we delen en hoe we samen toewerken naar duurzame verbeteringen in deze wijken.

Van abstracte doelen naar concrete actie
Het ambitiedocument schetste het streven om de leefbaarheid in achterstandswijken te verbeteren via onderwijs, veiligheid en werkgelegenheid. Hoewel het de brede doelstellingen aangaf, bleven de actiepunten nog relatief abstract. In mei 2023 volgde het uitvoeringsprogramma, dat meer concrete richting gaf door te benoemen welke partners betrokken zijn en hoe de governance eruitziet.

Focus- en actieplan: duidelijke stappen en verantwoordelijkheden
Dit focus- en actieplan gaat nog een stap verder. Het geeft inzicht in de lopende en geplande projecten en het zoomt per pijler in op een aantal concrete projecten die in 2025-2026 uitgevoerd worden. Zo weet iedereen waar de focus ligt, welke concrete ambities hieraan zijn gekoppeld en welke partners bij deze projecten betrokken zijn.

Samenwerking is de sleutel tot succes
Het opstellen van dit focus- en actieplan was niet altijd eenvoudig. Het vroeg om geduld en afstemming om verschillende belangen en visies samen te brengen. Toch staat in dit plan de integrale samenwerking centraal, met een focus op preventie en het versterken van de positie van inwoners. Het sluit naadloos aan op de ambitie die we in 2022 samen hebben uitgesproken en geeft richting aan de komende 20 jaar. Dit plan is een levend document dat voortdurend wordt aangevuld en aangepast. We zijn pas net begonnen.

Wij zijn NPNO

Dit focus- en actieplan heeft als titel: *Wij zijn NPNO*. Deze slogan benadrukt dat het Nationaal Programma Nieuwland en Oost geen nieuwe organisatie is, maar een samenwerking die we samen vormen. Een collectief van mensen en organisaties die zich gezamenlijk inzetten voor de uitdagingen in Nieuwland en Oost.

Van de winkelier in Nieuwland tot de buurvrouw in Oost en alle (alliantie) partners: iedereen kan meedoen. Het NPNO is de paraplu voor gezamenlijke actie, waarin we elkaar versterken en samen meer bereiken dan alleen.

Dit is het verhaal dat we willen vertellen. Dit is het verhaal dat we moeten vertellen. Wij zijn NPNO.

De zeven ambities

De actiepunten in dit focus- en actieplan dragen bij aan onderstaande ambities, zoals ook geformuleerd in het uitvoeringsprogramma 2023-2026.

1. Meer bewoners beheersen de Nederlandse taal goed
De taalachterstand in Nieuwland en Oost wordt binnen 20 jaar ingelopen, zodat het gemiddelde taalniveau in deze wijken gelijk is aan dat van Schiedam. In Nieuwland ligt het percentage bewoners met een taalachterstand dan onder de 30% (terwijl dit in 2020 nog 42% was).

2. Meer bewoners zijn aan het werk
De werkloosheid in Nieuwland en Oost wordt in 20 jaar tijd fors teruggedrongen. Het werkloosheidspercentage ligt dan maximaal 10% boven het stedelijk gemiddelde.

3. Meer bewoners kunnen gemakkelijker rondkomen
In 2020 leefde 22% van de huishoudens in Nieuwland en Oost onder de armoedegrens (tegenover 12,8% in heel Schiedam), en had ruim 30% een of meerdere ondersteuningstrajecten in het sociale domein (Schiedam: 22,5%). Binnen 20 jaar moet deze problematiek minstens zijn teruggebracht tot het stedelijke gemiddelde.

4. Meer bewoners hebben een gezonde leefstijl
Gezondheid wordt beïnvloed door zowel persoonlijke keuzes als omgevingsfactoren, zoals luchtkwaliteit en geluidsoverlast. Hoewel bewoners weinig invloed hebben op deze externe factoren, is een gezonde leefstijl met goede voeding en voldoende beweging voor iedereen bereikbaar. Daarom wordt er extra ingezet op preventie. Ook worden problemen zoals schimmel en tocht in woningen structureel aangepakt.

5. Meer bewoners voelen zich verbonden met hun wijk
De sociale cohesie in Nieuwland en Oost is lager dan het stedelijke gemiddelde. Door te investeren in ontmoetingsplekken, sociale netwerken, de wijkeconomie en buurtinitiatieven groeit de sociale verbondenheid binnen 20 jaar naar het niveau van de rest van Schiedam.

6. Meer bewoners voelen zich veilig in hun eigen wijk
Bewoners van Nieuwland en Oost ervaren hun wijk als onveiliger dan de rest van Schiedam, ondanks hun bekendheid met de buurt. Dit gevoel moet binnen 20 jaar omgebogen worden. Daarnaast wordt er actief gewerkt aan een schone, hele en veilige wijk. Overlast – zoals die door jongeren of overbewoning – wordt teruggebracht tot het stedelijke gemiddelde. Ook de aanpak van georganiseerde en ondermijnende criminaliteit wordt versterkt voortgezet.

7. Betere woningen in een betere woonomgeving
De verdeling van sociale huurwoningen in Schiedam is scheef. In Nieuwland is het aandeel sociale woningen relatief hoog, wat bijdraagt aan afnemende leefbaarheid. In Oost is er juist een concentratie particuliere woningen, waar woonoverlast en uitbuiting door verhuur steeds vaker voorkomt.

Beide situaties dragen bij aan een verslechtering van de woonkwaliteit en het sociale klimaat. In de komende 20 jaar wordt gewerkt aan een meer gemengde, duurzame wijk waarin mensen met verschillende leeftijden, achtergronden en sociaal-economische posities samenleven.

Deze ambities vormen het hart van dit focus- en actieplan. Veel acties hebben een breed effect en dragen bij aan meerdere ambities tegelijk.

Monitoring en bijsturing

Het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) heeft bewust gekozen voor een looptijd van twintig jaar. Zoveel tijd is nodig om de wijken structureel en duurzaam te verbeteren. Tegelijk willen we op korte termijn zicht houden op de effecten van onze interventies. Zo kunnen we beoordelen of we de gewenste veranderingen bereiken en waar nodig bijsturen.

De cruciale rol van monitoring
Monitoring speelt een essentiële rol binnen het programma. Het is niet alleen een vereiste vanuit het Rijk, maar ook voor ons van groot belang. We stellen hiervoor vooraf indicatoren vast op drie niveaus van abstractie: impact, outcome en output. We hebben bewust gekozen voor een combinatie van landelijke en lokaal vastgestelde indicatoren die direct aansluiten op onze interventies in Schiedam.

Landelijke en lokale indicatoren
Voor landelijke indicatoren kijken we onder meer naar het aantal bijstandsgerechtigden, het aandeel jongeren met jeugdzorg en het aantal verbeterde sociale huurwoningen. Deze combinatie van indicatoren is relevant voor vrijwel alle focusgebieden en wordt daarom breed bijgehouden.

Lokale indicatoren vullen deze combinatie aan. Ze bieden vooral inzicht in interventies waarvan de voortgang niet via landelijke indicatoren wordt gemeten, of waarvoor lokaal aanvullende informatie gewenst is. Denk aan het aandeel inwoners met voorzieningen in het sociaal domein, of aan het aantal inwoners dat zich (vaak) onveilig voelt in de eigen buurt.

Rijker verantwoorden
Bij het rapporteren hanteren we de methode *rijker verantwoorden*. We leveren niet alleen cijfers aan, maar voegen daar praktijkervaringen aan toe om ontwikkelingen in een bredere context te plaatsen. Sommige indicatoren laten zich niet volledig in cijfers uitdrukken. Juist daarom is het kwalitatieve aspect onmisbaar en krijgt het nadrukkelijk aandacht in onze verantwoording.

Procesevaluatie en (rijks)onderzoeken
Naast onze eigen monitoring en evaluatie nemen we deel aan verschillende onderzoeken en studies die vanuit het Rijk worden geïnitieerd. Deze onderzoeken vergelijken de ervaringen in de twintig focusgebieden en maken het mogelijk gelijksoortige interventies en maatregelen te beoordelen. Zo krijgen we inzicht in welke aanpakken effectief zijn, onder welke omstandigheden, en in welke mate. Deze inzichten helpen ons de koers te behouden of, waar nodig, aanpassingen te doen.

De stadspartners bespreken de resultaten en eventuele belemmerende factoren die succes in de weg staan. Met elkaar zoeken we naar wat goed werkt en vieren we de successen. Zo blijven we scherp op de effectiviteit van het programma en sturen we bij waar dat nodig is.

Gelijke kansen, Veilig en fijn wonen en Sterke basis

Voor het Nationaal Programma Nieuwland en Oost zijn drie pijlers opgesteld, gebaseerd op de gedeelde ambitie en brede input van betrokken partners en inwoners. Deze pijlers geven richting aan de aanpak en beschrijven wat we samen willen bereiken. In de volgende hoofdstukken worden de pijlers in meer detail uitgewerkt, inclusief de doelstellingen die we de komende 20 jaar willen behalen.

De drie pijlers zijn:

1. Gelijke kansen

We streven naar een toekomst waarin alle inwoners, jong en oud, gelijke kansen hebben op goed onderwijs en kansrijk werk. Dit betekent investeren in scholingstrajecten, stages en duurzame werkgelegenheid.

2. Veilig en fijn wonen

Een veilige en leefbare wijk is de kern van het programma. Dit betekent het aanpakken van criminaliteit, verbeteren van de woningvoorraad, investeren in een prettige woonomgeving, en het versterken van het gevoel van veiligheid en verbondenheid in de buurt.

3. Een sterke basis

Een sterke basis betekent een goed functionerende sociale en fysieke infrastructuur. Denk aan toegankelijke zorg, goede voorzieningen, een hechte gemeenschap en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben.

Deze pijlers zijn niet los van elkaar te zien; ze versterken elkaar en dragen samen bij aan de transformatie van Nieuwland en Oost tot wijken waar het goed wonen, werken en naar school gaan en opgroeien is.

Samen aan de slag

BEWONERSBETROKKENHEID

Het succes van het NPNO is onlosmakelijk verbonden met de bewoners van Nieuwland en Oost. Zij wonen in de wijk, weten wat er speelt en waar extra aandacht nodig is. Maar om bewoners mee te krijgen is vertrouwen essentieel.

De partners hebben daarom een sleutelrol in het betrekken van bewoners bij de activiteiten van het NPNO. Zij zijn een vertrouwd gezicht. Zij kennen de bewoners en krijgen via hen de verhalen en signalen uit de wijk door.

Bewonersperspectief
Door bewoners via de partners te betrekken is het NPNO niet alleen in contact met actieve bewoners, maar ook met groepen die minder makkelijk te bereiken zijn. Binnen het NPNO informeren de (Stads)partners elkaar over het perspectief van de bewoners. Dit perspectief is te allen tijde leidend in de aanpak en de acties binnen het Nationaal Programma.

Dankzij structurele aandacht voor bewonersbetrokkenheid wordt een duurzame samenwerking gecreëerd, waardoor bewoners daadwerkelijk zeggenschap krijgen en houden over hun leefomgeving.

De pijnpunten in de wijken:

Kinderen en jongeren in Nieuwland en Oost...

- starten vaker met een achterstand op de basisschool;
- krijgen weinig leer- en ontwikkelkansen buiten school;
- kiezen werk met weinig perspectief;
- hebben weinig positieve voorbeeldfiguren in hun omgeving.

PIJLER 1

Gelijke kansen

Ouders spelen een cruciale rol: zij zijn de eerste en belangrijkste voorbeeldfiguren

De situatie in Nieuwland en Oost

In Nieuwland en Oost wonen ruim 4000 kinderen. Jonge kinderen starten hier - in vergelijking met leeftijdsgenoten uit andere wijken - relatief vaak met achterstanden op de basisschool.

Als deze kinderen eenmaal op school zitten, krijgen zij buiten reguliere lestijden relatief weinig leer- en ontwikkelkansen, en worden zij door hun omgeving onvoldoende ondersteund. De opgelopen achterstanden en het gebrek aan ontwikkelkansen hebben een langdurig negatief effect op hun schoolprestaties, en worden zelden volledig ingehaald.

Voorbeeldfiguren, verleidingen en arbeidsperspectief
Daarnaast hebben veel kinderen en jongeren in deze wijken onvoldoende zicht op hun kansen op de arbeidsmarkt. Jongeren maken daarom vaak keuzes voor vervolgopleidingen en werk met relatief weinig perspectief; lage salarissen en weinig doorgroeimogelijkheden. Mede hierdoor hebben veel sectoren waarin maatschappelijk waardevol werk wordt verricht grote personeelstekorten.

Veel van deze kinderen en jongeren groeien tevens op in een omgeving waarin zij relatief weinig voorbeeldfiguren hebben die perspectiefrijk en waardevol werk doen, terwijl het criminele circuit wel zichtbaar en verleidelijk aanwezig is. Kinderen en jongeren worden hierdoor niet gestimuleerd en gemotiveerd om zelf te werken na hun schoolloopbaan en een actieve bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Intensieve, duurzame aanpak
Om deze situatie structureel te verbeteren is een intensieve aanpak nodig gedurende de eerste circa 25 levensjaren van kinderen in Nieuwland en Oost, waarin zij:

- kort na de geboorte worden voorbereid op school;
- ontwikkelkansen krijgen tijdens hun schoolloopbaan;
- worden begeleid richting het daaropvolgende werkende leven.

Doelen Gelijke kansen

Goed voorbereid naar school	Ontwikkelkansen tijdens de schoolloopbaan	Begeleiding naar waardevol werk
Vergroten van gebruik en kwaliteit van kinderopvang en VVE (ambitie 1)	Rijk schooldagprogramma in het basis- en voortgezet onderwijs (ambitie 1 & 4)	Structurele loopbaanoriëntatie en –begeleiding vanaf de basisschool (ambitie 4)
Laagdrempelige opvoedondersteuning, inclusief het vormen van duurzame *oudercommunities* (ambitie 1)	Ondersteuning van de schoolloopbaan vanuit de thuisomgeving (ambitie 1)	Ouders als voorbeeldfiguren: begeleiding van werkloze ouders naar waardevol werk (ambitie 3 & 4)

Plan van aanpak

Onze aanpak begint al voordat kinderen naar school gaan. We investeren in activiteiten en ondersteuning voor jonge kinderen én hun ouders, zodat kinderen beter voorbereid aan hun schoolcarrière kunnen beginnen. Ouders spelen hierin een cruciale rol: zij zijn de eerste en belangrijkste voorbeeldfiguren. We willen ouders helpen om die rol zo goed mogelijk te vervullen, zodat zij een stabiele basis en een positief voorbeeld kunnen bieden.

Ontwikkelingskansen tijdens én buiten schooltijd
Onder gelijke kansen verstaan we alle activiteiten die tijdens én buiten schooltijd plaatsvinden. Dit betekent niet alleen aandacht voor een sterke cognitieve ontwikkeling, maar ook voor rijk onderwijs: activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, sport en andere maatschappelijke thema's. Hiermee zorgen we ervoor dat kinderen niet alleen basisvaardigheden leren, maar ook groeien in zelfvertrouwen, sociale vaardigheden en maatschappelijke betrokkenheid.

Aanpak gericht op de hele keten
We geven kinderen en jongeren inzicht in hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt, en begeleiden hen naar waardevol werk. Als hun ouders nog geen werk hebben, begeleiden we ook hen naar werk.

Onze aanpak richt zich op de hele keten: van jonge kinderen en hun ouders tot scholieren en jongeren. Alleen door structureel en integraal te investeren in kinderen én hun omgeving kunnen we ervoor zorgen dat elk kind in Nieuwland en Oost de kans krijgt om succesvol en gelukkig op te groeien.

Samen aan de slag

BEWONERSBETROKKENHEID

In Nieuwland en Oost geloven we dat gelijke kansen beginnen bij de mensen zelf. Daarom zetten we binnen het Nationaal Programma niet alleen in op ondersteuning, maar we betrekken bewoners actief bij veranderingen in hun wijk. Bewoners weten zelf het beste wat nodig is. Wij luisteren, sluiten aan en bouwen samen met bestaande organisaties en bewoners verder.

Een goed voorbeeld hiervan is hoe scholen de dialoog met ouders versterken. Tijdens koffieochtenden bespreken zij met ouders uit de wijk thema's die spelen in hun dagelijkse leven. Deze momenten zijn waardevol, omdat ouders daar ook zelf aangeven waar behoefte aan is.

Letterlijk de wijk in
Ook rondom werk en inkomen zoeken we de samenwerking met bewoners actief op. In Nieuwland gaan we in 2025 letterlijk de wijk in: samen met Randstad sluiten we aan bij koffieochtenden, bewonersvergaderingen en gaan we op huisbezoek. Zo horen we direct van bewoners wat hun wensen zijn en kunnen we ze informeren over de mogelijkheden om aan het werk te gaan. Niet vanachter een bureau, maar van mens tot mens, in de eigen leefomgeving.

De eerste stap
In Oost zijn we in gesprek gegaan met een groep Bulgaarse vrouwen. Zij deelden hun wens om te werken en zo armoede achter zich te laten. Dat gesprek is het begin geweest van een samenwerking met de gemeente en Facilicom om te kijken hoe we dat samen mogelijk kunnen maken. We weten dat als één groep de stap zet, anderen zullen volgen.

Focus in pijler Gelijke kansen

In de pijler Gelijke kansen richten we ons op acties die in brede zin bijdragen aan het verminderen van ongelijkheid en het creëren van kansen voor alle kinderen, jongeren en hun gezinnen.

Goed voorbereid naar school:
We zetten in op interventies in gezinnen met jonge kinderen om ervoor te zorgen dat zij geen achterstanden oplopen en goed voorbereid aan hun schoolcarrière beginnen.

Ontwikkelkansen tijdens de schoolloopbaan:
Voor kinderen die naar school gaan zorgen we voor een leeromgeving die hen stimuleert in hun ontwikkeling, zodat ze een succesvolle schoolloopbaan kunnen genieten met toegang tot rijk onderwijs, kunst, - cultuur en sport.

Begeleiding naar waardevol werk:
Jongeren, met of zonder diploma, krijgen begeleiding en ondersteuning om duurzame banen te vinden. Hierin ligt de focus op sectoren waar de vraag naar arbeidskrachten groot is, zodat zij werkzekerheid hebben en maatschappelijk waardevol werk kunnen uitvoeren. We ondersteunen ouders in hun rol als voorbeeldfiguren door hen te helpen met toegang tot werk of opleiding, zodat zij in staat zijn een stabiele basis te bieden en een positieve invloed te hebben op de toekomst van hun kinderen.

Daarnaast leggen we voor 2025-2026 de focus op een drietal specifieke projecten.

FOCUSPROJECT 1

WETIME SCHIEDAM

WIJK: NIEUWLAND & OOST
FASE: VOORBEREIDEND

De cijfers

40% Ouders in Nieuwland met een laag opleidingsniveau

33% Ouders in Oost met een laag opleidingsniveau

50% Van de kinderen in Nieuwland en Oost krijgen een vve-indicatie

De aanleiding

De basisscholen geven signalen af dat kinderen steeds vaker met achterstanden starten op de basisschool: dit zijn naast cognitieve achterstanden ook achterstanden op sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. Het CJG houdt voor alle kinderen bij of zij een risico hebben om dergelijke achterstanden op te lopen. Dit risico is groter wanneer ouders een Nederlandse taalachterstand of een laag opleidingsniveau hebben.

Vroeg- en voorschoolse educatie (vve)
Als dit risico in een gezin relatief groot is, krijgen kinderen een indicatie die hen toegang geeft tot vroeg- en voorschoolse educatie (vve) vanaf 2,5 jaar. Circa 50% van de kinderen in Nieuwland en Oost krijgen deze indicatie van het CJG. Ongeveer 75% van de kinderen in Nieuwland en Oost mét een vve-indicatie maakt gebruik van vve (37,5% van alle kinderen).

Circa 62,5% van alle kinderen krijgt geen vve. Ouders van deze kinderen zijn aangewezen op reguliere kinderopvang (circa 50% van alle kinderen gaan hier naartoe). Deelname aan reguliere kinderopvang en vve is echter significant lager bij gezinnen met lage inkomens (25%) en een migratieachtergrond (20%), terwijl kinderen uit deze gezinnen hierbij het meest gebaat zouden zijn.

Bij het ophalen van het *WeTime-kleed* komen ouders in contact met organisaties die hen ook bij andere zaken kunnen ondersteunen, wat de impact van *We-Time* vergroot

Achterstanden voorkomen
Naast de vve en kinderopvang kunnen ook overige, huidige interventies (interventies van de bibliotheek, opvoedondersteuning via Stichting Aanzet, reguliere kinderopvang) het ontstaan van bovengenoemde achterstanden niet voldoende voorkomen. Er is daarom meer nodig om samen met ouders te proberen deze achterstanden te voorkomen - bij uitstek in gezinnen met een migratieachtergrond en relatief laag inkomen wiens kinderen een groter risico hebben op een ontwikkelingsachterstand. Met *WeTime* hopen we deze gezinnen wel te bereiken.

Het plan

Coördinatie en uitvoering van *WeTime*: een laagdrempelige thuisactiviteit gericht op de ontwikkeling van kinderen van 1 tot 3 jaar en de hechting tussen ouder en kind.

WeTime is een speelervaring tussen ouders en hun kinderen die zich afspeelt op een speelkleed op de grond. Het speelkleed kunnen ouders ophalen bij één van de uitgiftelocaties, waar zij instructie krijgen hoe ze het kleed moeten gebruiken. Vervolgens krijgen ouders iedere drie maanden per post activiteiten toegestuurd om samen met hun kinderen te ontdekken op het speelkleed. Van ouders wordt gevraagd dat zij iedere dag samen met hun kind een spelletje op het *WeTime*-speelkleed spelen.

Alle organisaties die deelnemen als uitgiftelocatie doen dit op de dezelfde manier, vanuit hetzelfde gedachtegoed. Dit stimuleert de samenwerking tussen organisaties.

Welke praktische problemen pakken we aan?

Voor sommige ouders is het niet vanzelfsprekend om zelf - zonder professionele ondersteuning of begeleiding - hun kinderen te stimuleren in hun ontwikkeling. Het speelkleed en de bijbehorende activiteiten maken het deze ouders mogelijk om op een hele natuurlijke en laagdrempelige manier hun kinderen te begeleiden, door zelf met hen mee te spelen.

Ouders en organisaties verbinden
Daarnaast hebben niet alle ouders contact met organisaties die interventies voor hen aanbieden (o.a. voorlezen in de bibliotheek, reguliere kinderopvang, opvoedondersteuning via Stichting Aanzet). Dit komt ofwel doordat ouders niet van dit aanbod afweten, of het niet als vertrouwd aanvoelt.

Als ouders wél vanuit vertrouwen met *WeTime* aan de slag gaan, en *WeTime* bij al deze organisaties herkennen, kan dit het vertrouwen in deze organisaties doen groeien. Hierdoor hopen wij dat het bereik van de interventies ook groeit, en zo ouders naast het *WeTime*-kleed ook professionele ondersteuning krijgen bij de ontwikkeling van hun kind.

De ambitie

- dat kinderen in Nieuwland en Oost zonder achterstanden kunnen starten op de basisschool, doordat:
- ieder gezin in Nieuwland en Oost met kind(eren) in leeftijdscategorie 1-3 het kleed gebruikt voor de ontwikkeling van deze kinderen.
- de herkenbaarheid van het kleed op termijn het bereik van de overige interventies van partnerorganisaties (bibliotheek, kinderopvang, etc.) vergroot.

De doelgroep

Ouders met kinderen in de leeftijds-categorie 1 tot 3 jaar.

De locatie

Verschillende uitgiftelocaties bij diverse partners in de stad (kinderopvangorganisaties, scholen, de bibliotheek, etc.).

Eén van deze partners neemt tevens een coördinerende rol op zich voor het instrueren van ouders en het verzenden van de 3-maandelijkse pakketjes.

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026:
Over 20 jaar heeft maximaal 27% van de bewoners een taalachterstand en minimaal 39% van de leerlingen krijgt havo/vwo-advies in groep 8

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Bibliotheek Schiedam	Meedenker
Primo	Meedenker
Gemeente Schiedam	Meedenker
Overige partners	
De Kleine Ambassade	Trekker
Van Veldhuizen Stichting	Uitvoerder
Kinderopvang KomKids	Meedenker
Kinderopvang Mundo	Meedenker
Kinderopvang Noah	Meedenker
Stichting Aanzet	Meedenker
Programmabureau	Aanjager
	Financier

FOCUSPROJECT 2

WIJKAANPAK NIEUWLAND WERKT

WIJK: NIEUWLAND
FASE: VOORBEREIDEND

De cijfers voor Nieuwland

58%	Arbeidsparticipatie
55,8	inwoners/1000 ontvangen een bijstandsuitkering
14%	Kinderen in bijstandshuishouden
29%	Kinderen in éénouderhuishouden
19%	18-30 jarigen zonder startkwalificatie
11%	Risicojongeren jonge aanwas drugscriminaliteit

De aanleiding

In Nieuwland wonen veel bewoners die nu nog niet aan de slag zijn en onvoldoende meedoen in de maatschappij. Veel kinderen en jongeren groeien hier op in een omgeving waarin zij relatief weinig voorbeeldfiguren hebben die perspectiefrijk en waardevol werk doen en de criminaliteit loert.

De doelgroep

- Bewoners van Nieuwland die nog geen werk hebben;
- Jongeren in Nieuwland die op school zitten;
- Bewoners die al aan het werk zijn, maar op zoek zijn naar beter (betaald) werk.

Het plan

Het richten, inrichten en verrichten van een wijkaanpak voor toeleiding naar werk in Nieuwland:

Richten: Het is essentieel om strategische keuzes te maken voor we starten met een wijkaanpak gericht op werk. Elke wijk heeft een eigen DNA: denk aan type bewoners, werkgelegenheid, vervoersmogelijkheden etc. Het is essentieel om dit in deze fase in kaart te brengen door samen met de bewoners en werkgevers behoeften te bepalen.

Inrichten: Na het opstellen van het plan en het verkrijgen van draagvlak is het van groot belang om de aanpak te borgen in de wijk. Door middel van programma- en implementatiemanagement wordt deze aanpak in de wijk en de structuren in de stad/regio (denk aan verbinden WSP, Regionaal Werkcentrum, sectorinitiatieven van werkgevers) ingericht. Samenwerkende partners blijven altijd denken vanuit de leefwereld van inwoners in Nieuwland. Dit resulteert in een gedragen aanpak in de wijk waar de behoeften van bewoners en werkgevers continu worden meegenomen in de doorontwikkeling die gedurende de uitvoering van het plan vereist is.

Verrichten: Na het inrichten worden bewoners en werkgevers actief geholpen. In deze fase wordt de inzet van o.a. van het werkteam gecoördineerd, bestaande uit mensen van onder andere de gemeente, WSP, wijk-initiatieven (sleutelfiguren) en Randstad.

Welke praktische problemen pakken we aan?

Inwoners in Nieuwland hebben relatief vaak een taalachterstand (42%) en zijn relatief laag opgeleid (~40%).

Zij zijn vaak onbekend met de mogelijkheden bij werkgevers, en leggen niet gemakkelijk contact met werkgevers. Hierdoor is het voor hen uitdagend om passend werk te vinden, hoewel zij wél gemotiveerd kunnen zijn om aan het werk te gaan.

Kinderen en jongeren groeien hierdoor op in een omgeving die hen niet stimuleert en motiveert om zelf te werken na hun schoolloopbaan en een actieve bijdrage te leveren aan de maatschappij.

Tegelijkertijd geven werkgevers aan dat ze staan te springen om talent, maar niet altijd weten hoe ze dat talent toe moeten leiden naar werk. Deze wijkaanpak lost door een nieuwe manier van samenwerken de mismatch op tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.

De ambitie

Drie doelgroepen bewoners, met een eigen ambitie:

- Van geen werk naar werk: meer bewoners hebben voldoende werk om financieel zelfstandig te zijn, en zijn een voorbeeld voor hun kinderen.
- Van scholing naar werk: meer jongeren hebben een opleiding met perspectief op werk én een stageplaats of een startkwalificatie.
- Van werk naar beter (betaald) werk: meer bewoners benutten hun talenten voor hun carrière.

Deze wijkaanpak lost door een nieuwe manier van samenwerken de mismatch op tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026:
Over 20 jaar is maximaal 4,3% van de bewoners van Nieuwland en Oost werkeloos

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Stroomopwaarts	Meedenker
	Uitvoerder
Facilicom	Meedenker
Gemeente Schiedam	Meedenker
Overige partners	
Randstad	Trekker
	Aanjager
	Uitvoerder
Programmabureau	
	Meedenker
	Financier

FOCUSPROJECT 3

PILOT
FAMILIE-SERVICEPUNT OP SCHOOL

WIJK: NIEUWLAND
FASE: VOORBEREIDEND

De cijfers

13% Gezinnen in Nieuwland en Oost met een inkomen onder of rond het sociaal minimum

9% Gezinnen in Oost met een inkomen onder of rond het sociaal minimum

29% Kinderen in Schiedam met het risico op een onderwijsachterstand

De aanleiding

In relatief veel gezinnen in Nieuwland en Oost hebben ouders een laag opleidingsniveau (40% in Nieuwland, 33% in Oost) en een inkomen onder of rond het sociaal minimum (13% in Nieuwland, 9% in Oost).

Dit heeft effect op de ontwikkeling van kinderen, zowel op cognitief als op sociaal-emotioneel vlak. Kinderen hebben minder ruimte om tot leren te komen als zij te maken hebben met instabiele levensomstandigheden en spanningen thuis (zoals schulden).

Veel scholen in Schiedam worden geconfronteerd met de kloof tussen thuis- en schoolcultuur als het gaat om gezinnen met een lage sociaaleconomische status, ouders met een laag opleidingsniveau of ouders die de Nederlandse taal niet machtig zijn. Hierdoor is het risico op onderwijsachterstanden (po) groot (29%).

De doelgroep

Ouders/verzorgers en leerlingen op Blink (po) en Mavo Schravenlant XL (vo) die te maken hebben met een complexe thuissituatie (bijvoorbeeld met betrekking tot financiële situatie, opleidingsniveau, taalvaardigheid etc.).

Het plan

Het inrichten van een familieservicepunt waar ouders en leerlingen terecht kunnen met al hun vragen over de thuissituatie; opvoeden, opgroeien, geld en papierwerk.

Deze pilot wordt gestart op twee schoollocaties in het primair en voortgezet onderwijs in de wijk Nieuwland. Deze scholen zullen actief met elkaar samenwerken bij de inrichting van het familieservicepunt.

In het familieservicepunt kunnen ouders en leerlingen terecht met al hun vragen over opvoeden, opgroeien, geld en papierwerk

Welke praktische problemen pakken we aan?

Met een familieservicepunt op school zien de ouders vaste gezichten, waarmee je vertrouwen creëert en de drempel verlaagt om hulp te vragen bij gezinsproblemen.

Bij het familieservicepunt kunnen ouders en leerlingen terecht met al hun vragen over opvoeden, opgroeien, geld en papierwerk. Door aandacht te hebben voor het versterken van het financieel, cultureel en sociaal kapitaal van ouders en leerlingen kan de kloof tussen de thuis- en schoolsituatie van leerlingen worden verkleind. Zo versterkt de aanwezigheid van een familieservicepunt de betrokkenheid van ouders bij de schoolcarrière van hun kind, wat bijdraagt aan het behalen van positieve resultaten op school.

De ambitie

De betrokkenheid van ouders bij de schoolcarrière van hun kind vergroten, en praktische problemen in de gezinssituatie die een belemmering zijn voor leerlingen bij het behalen van goede schoolresultaten verhelpen.

De locatie

Blink (po) en Mavo Schravenlant XL (vo)

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026:
Over 20 jaar heeft maximaal 27% van de bewoners een taalachterstand en minimaal 39% van de leerlingen krijgt havo/vwo-advies in groep 8

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Gemeente Schiedam	Initiatiefnemer
	Financier
Overige partners	
Mavo Schravenlant XL	Trekker/Uitvoerder
Blink	Trekker/Uitvoerder
Programmabureau	Aanjager
	Financier

Gelijke kansen

Overzicht actiepunten voor 2025 - 2026

Goed voorbereid naar school

1. **Vergroten van gebruik en kwaliteit van kinderopvang en VVE**
   - Intensiveren van toeleidingsactiviteiten naar VVE;
   - Trainings- en coaching voor pedagogisch medewerkers.

2. **Laagdrempelige opvoedondersteuning, inclusief het vormen van duurzame *oudercommunities***
   - Coördinatie en uitvoering *WeTime*: een laagdrempelige thuisactiviteit gericht op de ontwikkeling van kinderen van 1 tot 3 jaar en de hechting tussen ouder en kind.

Ontwikkelkansen tijdens de schoolloopbaan

3. **Rijk schooldagprogramma in het basis- en voortgezet onderwijs**
   - Inzet extra onderwijsassistenten in alle groepen 1/2, voor 1,5 dag per week;
   - Extra-curriculaire activiteiten in het basis- en voortgezet onderwijs ter bevordering van de brede ontwikkeling van kinderen.

4. **Ondersteuning vanuit de thuisomgeving**
   - Ouders op de basisschool kunnen meedoen aan taallessen op school;
   - Pilot voor het inrichten van een familieservicepunt waar ouders terecht kunnen voor hulp en ondersteuning bij de opvoeding van hun kind en de algehele thuissituatie, op 1 basis- en 1 middelbare school.

Begeleiding naar waardevol werk

5. **Structurele loopbaanoriëntatie en –begeleiding vanaf de basisschool**
   - Jongeren die uitgevallen zijn of dreigen uit te vallen worden begeleid naar werk;
   - Het uitwerken van een doorlopende leerlijn voor loopbaanoriëntatie en –begeleiding van groep 6 t/m het voortgezet onderwijs, gericht op belangrijke sectoren in de regio.

6. **Ouders als voorbeeldfiguren: begeleiding van werkloze ouders naar waardevol werk**
   - Werkloze ouders krijgen gerichte, persoonlijke begeleiding naar passend werk.

De pijnpunten in de wijken:

- kwalitatief slechte en goedkope particuliere woningvoorraad;
- hoge concentratie sociale huurwoningen en het effect daarvan op de sociale mix;
- mobiliteitsproblematiek;
- de impact van diverse woonontwikkelingen op de buitenruimte.

PIJLER 2

Veilig en fijn wonen

Een fijn woonklimaat is essentieel om een gevoel van veiligheid te waarborgen

De situatie in Nieuwland en Oost

Veilig en fijn wonen zijn nauw met elkaar verbonden. Een veilige woonomgeving draagt bij aan het welzijn van bewoners en zorgt ervoor dat mensen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelen in hun buurt.

Tegelijkertijd is het bieden van een fijn woonklimaat essentieel om een gevoel van veiligheid te waarborgen. Als er sprake is van onveiligheid, zoals criminaliteit of overlast, kan dit de leefbaarheid in een wijk aanzienlijk verminderen en de sociale cohesie ondermijnen.

Verschillende uitdagingen
In Schiedam, en vooral in de wijken Nieuwland en Oost, is de verbinding tussen veiligheid en fijn wonen duidelijk zichtbaar. Beide wijken hebben hun eigen uitdagingen op het gebied van wonen en veiligheid.

Nieuwland heeft een relatief hoge concentratie sociale huurwoningen, wat kan leiden tot een afname van de leefbaarheid. In een buurt met veel sociale huurwoningen kan de sociale mix verstoren, wat soms gevoelens van onveiligheid en achteruitgang veroorzaakt.

In Oost, daarentegen, vinden we veel particuliere woningen, waarvan een groot deel wordt verhuurd en in slechte staat van onderhoud zijn. Deze wijk kent andere uitdagingen, zoals hoge vastgoedprijzen en minder sociale controle, wat kan bijdragen aan problemen met ondermijning en criminaliteit.

Veilig en fijn wonen

Samen aan de slag

BEWONERSBETROKKENHEID

In Nieuwland en Oost werken we gezamenlijk aan een veilige en leefbare omgeving. Samen met de veiligheidsregisseurs jeugd van Preventie met Gezag, de wijkregisseur, politie, jongerenwerkers van Gro-Up, jeugdboa's en beweegcoaches, zoeken we actief de samenwerking met bewoners op. Wij geloven dat echte veiligheid begint bij de mensen die er wonen. Zij weten immers als geen ander wat er speelt in de wijk.

In Nieuwland zijn we intensief in gesprek met bewoners. We luisteren naar hun ervaringen en ideeën over wat nodig is om zich veiliger en prettiger te voelen in hun eigen buurt. Deze betrokkenheid is onmisbaar. Het zorgt voor wederzijds vertrouwen en initiatieven die echt aansluiten bij de behoefte in de wijk. Dit is een moeilijke maar uitdagende opgave die we - samen met bewoners - oppakken.

Binnentuinen verbeteren
Daarnaast gaan we samen met Woonplus in gesprek met huurders om de binnentuinen te verbeteren. We willen goed luisteren naar de wensen en samen kijken wat er nodig is om deze plekken aantrekkelijker, leefbaarder en veiliger te maken. Tijdens deze gesprekken komt vaak veel meer waardevolle informatie naar boven: bewoners benoemen zaken waar ze in het dagelijks leven tegenaan lopen, die niet altijd zichtbaar zijn. Dit biedt ons als NPNO de kans om in bredere zin mee te denken en te handelen en andere stadspartners betrekken bij de uitvoering van ideeën en oplossingen.

De betrokkenheid van bewoners is een krachtig middel in de aanpak van sociale veiligheid. Door samen te werken met bewoners en stadspartners bouwen we stap voor stap aan buurten waar iedereen zich thuis en veilig voelt.

Focus in pijler Veilig en fijn wonen

In de pijler Veilig en fijn wonen richten we ons op acties die in brede zin bijdragen aan het verbeteren van de leefbaarheid, het vergroten van de veiligheid en het creëren van een positieve woonomgeving voor alle bewoners in de wijken Nieuwland en Oost.

Verbeteringen aan de fysieke kant
De verbetering van sociale huurwoningen, particuliere woningen en de directe woonomgeving staat centraal. We streven naar een evenwichtige en betaalbare woningvoorraad voor verschillende doelgroepen, zodat Oost en Nieuwland meer gemengde wijken worden. Dit omvat onder andere het zorgen voor een schone, veilige en goed onderhouden wijk met verfraaiing van de omgeving om een positieve uitstraling te creëren. Daarnaast werken we aan herstructurering, waarbij verouderde of verwaarloosde delen van de wijk worden vernieuwd om de leefbaarheid te verhogen. Ook wordt er geïnvesteerd in het verduurzamen van woningen.

Verbetering gericht op sociale veiligheid
We pakken onveilige plaatsen en situaties aan, zoals woonoverlast en huuruitbuiting. Het versterken van de sociale controle en het tegengaan van criminaliteit spelen hierin een sleutelrol. Daarnaast stimuleren we de betrokkenheid van bewoners en lokale partners om een veilige en prettige leefomgeving te waarborgen.

Preventieve aanpak ondermijning van jongeren
We zetten interventies op voor jongeren die kwetsbaar zijn voor criminele netwerken. Dit is een cruciaal onderdeel in de bredere aanpak en valt onder de aansturing van pijler 3, die zich richt op preventieve maatregelen om jongeren uit de criminaliteit te houden en hun perspectieven te verbeteren. Dit doen wij samen met het programma Preventie met Gezag, dat door de gemeente getrokken wordt, maar landt binnen NPNO.

Daarnaast leggen we voor 2025-2026 de focus op een drietal specifieke projecten.

FOCUSPROJECT 1

TAFEL VEILIG

WIJK: OOST & NIEUWLAND
FASE: VOORBEREIDEND

We bespreken de zorgen en onderzoeken waar de gaten zitten, om die samen te dichten.

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026:
Het gemiddelde rapportcijfer van bewoners op de veiligheidsindex en voor overlast moet over 20 jaar minimaal 6,8 zijn.

De aanleiding

In Schiedam werken diverse partijen samen aan de veiligheid in de wijken Nieuwland en Oost. Een aantal lopende initiatieven zijn:

Toekomstperspectief Schiedam-Oost richt zich op het verbeteren van de openbare ruimte en het versterken van de sociale infrastructuur, wat bijdraagt aan een veiligere leefomgeving.

Preventie met Gezag focust op het wegnemen van de voedingsbodem voor criminaliteit en het vergroten van de weerbaarheid van jongeren. Dit programma is een gezamenlijke inspanning van onder andere jongerenwerk, handhaving en de politie, en maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV).

Gebiedsontwikkeling SchieDistrict richt zich (o.a.) op de herontwikkeling van Schieveste en het vernieuwen van station Schiedam Centrum. Deze projecten hebben invloed op de leefbaarheid en veiligheid in - met name - Schiedam Oost.

Ook voert de **Gemeente Schiedam** haar reguliere wettelijke taken uit op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid, de grootste portefeuille van de burgemeester, waarmee de basis voor veiligheid in de stad wordt gelegd.

Toch blijven er juist in onze wijken zorgen om o.a.:

- de weerbaarheid en het toekomstperspectief van jongeren;
- de sociale veiligheid op specifieke locaties zoals OV-knooppunten;
- serieuze signalen van overbewoning en mensenhandel achter de voordeur.

Binnen het NPNO-netwerk willen we deze zorgen bespreken en onderzoeken waar nog gaten zitten in de ketenaanpak, om die vervolgens samen met partners en programma's te dichten.

Het plan

We zetten een Strategisch Veiligheidsoverleg (SVO) op, waarin MT-leden met mandaat van verschillende partners deelnemen. Zij stellen de lange-termijndoelstellingen en de visie voor het thema veiligheid in Nieuwland en Oost op, zetten de koers uit richting de eigen organisaties (uitvoering) en bewaken en evalueren in gezamenlijkheid het verloop.

In Q3 zijn de eerste overleggen gevoerd en in Q4 is een eerste opzet gemaakt van de visie en de doelstellingen voor 2026.

Welke praktische problemen pakken we aan?

1. **Het ontbreken van een zinvolle dagbesteding bij Voortijdig Schoolverlaters (VSV'ers).** VSV'ers op straat zijn vaak kwetsbaar en lopen risico op beïnvloeding door criminele netwerken.
2. **Het tijdslot na schooltijd tot de thuiskomst van ouders zinvol opvullen.** Uit onderzoek blijkt dat dit een risicovol tijdslot is voor jongeren. Het is belangrijk om dit gat te vullen met een zinvolle dagbesteding, waarbij zowel jongens als meisjes sociale vaardigheden en life skills kunnen ontwikkelen.
3. **De kwetsbare positie van EU-migranten.** Deze doelgroep huurt vaak tijdelijk woningen en heeft arbeidscontracten die op papier voldoen aan de wet, maar de werk- en woonomstandigheden zijn onder de maat. Door taalbarrières en persoonlijke omstandigheden zijn zij vaak niet op de hoogte van hun rechten, wat leidt tot schrijnende situaties, leerachterstanden bij kinderen en beperkte verbondenheid in de wijk.
4. **Onveiligheid(sgevoel) OV-knooppunten.** Meerdere OV-knooppunten in Nieuwland en Oost worden als onveilig ervaren. Naast fysieke verbeteringen is het belangrijk om ook de sociale veiligheid te vergroten, zodat bezoekers en bewoners er graag verblijven.

De ambitie

- Een integraal overzicht van de veiligheidsvraagstukken in Nieuwland en Oost krijgen en houden.
- De Plan-Do-Check-Act (PDCA)-methode gebruiken om sturing te geven aan deze vraagstukken.
- Zorgen dat de uitvoering duidelijk weet wie verantwoordelijk is voor welke taken, op welke locaties en waarom.

De doelgroep

- Kwetsbare jongeren
- EU-migranten
- Bezoekers/bewoners van- en rondom OV-knooppunten

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Gemeente Schiedam	Trekker
Politie	Adviseur/Uitvoerder
OM	Adviseur/Uitvoerder
Yets	Adviseur/Uitvoerder
Primo	Adviseur/Uitvoerder
Lentiz	Adviseur/Uitvoerder
Overige partners	
RET	Adviseur/Uitvoerder
NS	Adviseur/Uitvoerder
Programmabureau	Aanjager

FOCUSPROJECT 2

AANVRAAG WOONTOP

WIJK: OOST & NIEUWLAND
FASE: VOORBEREIDEND

Besluitvorming over financiering en toewijzingsvoorwaarden wordt in de tweede helft van 2025 verwacht.

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026:
De kwaliteit van de woningen en de woonomgeving in Schiedam-Oost en Nieuwland is over 20 jaar verbeterd.

De aanleiding

De Woontop is een landelijke bijeenkomst, georganiseerd door het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), waarbij het Rijk, gemeenten, woningcorporaties en marktpartijen concrete afspraken maken over de versnelling van woningbouw. De editie van december 2024 stond in het teken van bouwen in kwetsbare gebieden – zoals de twintig focuswijken onder het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV) – met het motto: *Sneller, slimmer en samen bouwen aan leefbare buurten*.

Waarom deed Schiedam mee?
De wijken Nieuwland en Oost kampen met structurele problemen in leefbaarheid, woningkwaliteit en sociaal-economische ongelijkheid. De woningdruk is hoog, de voorraad is verouderd en de herstructurering van deze wijken is essentieel voor toekomstbestendigheid. De Woontop biedt een kans om deze urgentie te agenderen en financiële en beleidsmatige steun van het Rijk te verkrijgen.

Is er al geld toegezegd?
Tijdens de Woontop heeft Schiedam een bod uitgebracht voor 60 miljoen voor de realisatie van 5.115 woningen tussen 2025 en 2029, als onderdeel van een bredere ambitie van 6.500 woningen in de NPLV-wijken. Hoewel het Rijk het bod principieel heeft omarmd, zijn concrete toewijzingen van middelen nog in behandeling. Besluitvorming over financiering en toewijzingsvoorwaarden wordt in de tweede helft van 2025 verwacht.

Voorwaarden en structuur
Het Rijk koppelt steun aan:
- Concreet uitvoerbare bouwplannen (met locatie, planning, doelgroep).
- Samenwerking met corporaties en ontwikkelaars.
- Aansluiting bij bredere NPLV-doelen (leefbaarheid, veiligheid).
- Versnelde vergunningverlening (‘sneller met minder regels’).

Het plan

De toewijzing van de middelen is afhankelijk van:
- Het uitwerken van concrete plannen per gebied, inclusief het aantal te realiseren woningen en benoemde knelpunten.
- Het organiseren van voldoende uitvoeringscapaciteit.

De komende zes maanden zullen het Rijk en de betrokken gemeenten samenwerken aan een kalibratieproces om de opgave verder te concretiseren, inclusief de inzet van middelen en het organiseren van de uitvoeringscapaciteit.

Welke praktische problemen pakken we aan?

Bij toekenning van de steun van het Rijk:
1. **Woningtekort**
   in het betaalbare segment, met name voor starters, gezinnen met middeninkomens en senioren.
2. **Verouderde woningvoorraad**
   met lage energielabels, funderings-problemen en achterstallig onderhoud.
3. **Gebrek aan woondiversiteit in de wijk** met veel kleine huurappartementen, weinig keuze voor verschillende levensfases.
4. **Verhuurproblematiek en overbewoning** door eenzijdige woningtypes.
5. **Stagnatie in doorstroming**
   binnen de wijk, wat leidt tot verdringing en onnodige verhuisbewegingen buiten Schiedam.

De doelgroep

- **Huidige bewoners van Nieuwland en Oost**, die in hun wijk willen blijven wonen maar passende woonruimte missen.
- **Starters en jongeren**, die op zoek zijn naar eerste betaalbare woonruimte.
- **Gezinnen en middeninkomens**, voor wie betaalbare koop- of grotere huurwoningen vaak onbereikbaar zijn.
- **Senioren**, die willen doorstromen naar gelijkvloerse of geclusterde woonvormen binnen de wijk.

De ambitie

- **Versnelling van woningbouw**
  in Nieuwland en Oost: met name betaalbare woningen (huur en koop), flexwoningen, woningen voor senioren, starters en middeninkomens.
- **Structurele vernieuwing**
  van de woningvoorraad in kwetsbare buurten: het vervangen van verouderde panden en verhogen van kwaliteit.
- **Vergroten van doorstroom-mogelijkheden binnen de wijk:**
  zodat bewoners niet wegtrekken maar kunnen doorgroeien in hun wooncarrière.
- **Koppeling met gebiedsontwikkelingen**
  zoals Schieveste en de Glasbuurt: versterken van sociale en ruimtelijke integratie.
- **Ondersteuning van andere wijkdoelen**
  (arbeidsmarkt, taal, veiligheid) door kwalitatieve woonmilieus te creëren.
- **Verbeteren van de woonomgeving**
  Door woningbouw neemt de druk op de openbare ruimte toe. Aanpassing is nodig om wijken bereikbaar te houden en ruimte te bieden voor groen, spel en recreatie. Zo ontstaat een veilige, prettige leefomgeving die past bij bewonerswensen.
- **Meer maatschappelijke voorzieningen**
  Meer woningen betekent meer vraag naar voorzieningen als gezondheidscentra. Extra ruimte voor deze voorzieningen is nodig.

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	Rol
Gemeente Schiedam	Trekker
Overige partners	
Ministerie VRO	Aanjager
	Financier
	Beoordelaar
	Adviseur
Rebel Group	Adviseur
Van de Bunt	Adviseur
Programmabureau	Opdrachtgever
	Bewaker

FOCUSPROJECT 3

TOEKOMST PERSPECTIEF SCHIEDAM-OOST

WIJK: OOST
FASE: VOORBEREIDEND/ IN UITVOERING

De cijfers

78% Woningen in Oost in particulier bezit

32% daarvan wordt particulier verhuurd

45% is in eigendom van de bewoner

De aanleiding

Schiedam-Oost is een wijk met veel potentie, strategisch gelegen nabij het centrum, station en grote stedelijke ontwikkelingen zoals Schieveste en de Glasbuurt. Toch kent de wijk al jaren een stapeling van hardnekkige problemen, waardoor de leefbaarheid en toekomstkansen van bewoners onder druk staan.

Wat speelt er in de wijk?

Woningkwaliteit:
Een groot deel van de woningvoorraad bestaat uit oude, slecht onderhouden panden. 78% van de woningen is in particulier bezit, waarvan 32% wordt verhuurd. Veel woningen hebben energielabel E, F of G, en er is sprake van funderingsproblemen en verzakte straten.

Woonoverlast en misstanden in verhuur:
Overbewoning, illegale kamerverhuur en misstanden bij verhuur aan arbeidsmigranten zorgen voor spanningen en overlast. Bewoners ervaren een gebrek aan toezicht en handhaving.
Sociale problemen:
Armoede, werkloosheid en taal-achterstanden zijn hardnekkig aanwezig. Er is een afnemende sociale cohesie en een groeiend gevoel van onveiligheid.

Schiedam-Oost staat op een kantelpunt. Dit is hét moment om kansen te grijpen.

Onveilige en onaantrekkelijke buitenruimte:
Overvolle afvalbakken, donkere straten, en een gebrek aan uitnodigende ontmoetingsplekken dragen bij aan een negatief straatbeeld.

Verlies van vertrouwen:
Veel bewoners ervaren een afstand tot de overheid. Ze voelen zich niet gehoord of betrokken, waardoor initiatieven moeizaam van de grond komen.

Waarom nú ingrijpen?
De wijk staat op een kantelpunt. De urgentie is hoog: de leefbaarheid verslechtert sneller dan het tempo waarin verbeteringen plaatsvinden. Tegelijkertijd doen zich unieke kansen voor door aanstaande gebiedsontwikkelingen rondom de wijk en de intensieve samenwerking binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV).

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026:
De kwaliteit van de woningen en de woonomgeving in Schiedam-Oost is over 20 jaar verbeterd.

Het plan

Het Toekomstperspectief Schiedam-Oost is een integrale visie tot 2040 met 29 concrete projecten, gericht op verbetering van de fysieke leefomgeving, versterking van de sociale infrastructuur en duurzame stedelijke ontwikkeling.

Drie centrale sporen vormen de ruggengraat van de aanpak:

Draagvlak:
Herstel van vertrouwen tussen bewoners en overheid.

Strategie & Programma:
Structurele ingrepen in wonen, mobiliteit, veiligheid.

Buitenruimte:
Herinrichting van straten, pleinen, en parken als ontmoetingsplek en voor beweging.

De visie beoogt een wijk te creëren waarin mensen willen en kunnen blijven wonen, zich verbonden voelen, en actief participeren in hun leefomgeving.

Welke praktische problemen pakken we aan?

De aanpak is gericht op het verhelpen van de volgende knelpunten:

1. **Slechte woningkwaliteit en onveilig vastgoed**
- Veel woningen hebben funderingsproblemen en zijn verzakt.
- Een aanzienlijk deel heeft energielabel E, F of G, wat leidt tot hoge energielasten en gezondheidsklachten.
- Achterstallig onderhoud komt veel voor, vooral in particuliere huurwoningen.

2. **Overbewoning en problematische verhuurpraktijken**
- Grote concentraties arbeidsmigranten wonen onder slechte omstandigheden, met overbewoning, adresfraude en illegale kamerverhuur.
- Er is sprake van verhuurmisstanden zoals intimidatie, torenhoge huren en slechte brandveiligheid.
- Door een versnipperd eigenaarschap is handhaving complex en traag.

3. **Onveilige en vervuilde openbare ruimte**
- Overlast van afval naast containers en versleten trottoirs zijn wijdverspreid.
- Bovendien is er een lage meldingsbereidheid van de bewoners, terwijl juist een actieve houding om gebreken in de openbare ruimte aan te pakken nodig is.

De doelgroep

De aanpak richt zich op alle inwoners van Schiedam-Oost, maar met bijzondere aandacht voor mensen in een kwetsbare positie – waaronder bewoners van sociale huurwoningen, particuliere huurders (waaronder veel arbeidsmigranten), en bewoners van woningen met funderings- of onderhoudsproblemen.
Wat bewoners merken:

Sociale huurders: betere woningen, meer veiligheid, meer voorzieningen.
Particuliere huurders: aanpak malafide verhuurders, beter onderhoud.
Eigenaren: ondersteuning bij funderingsherstel en verduurzaming.
Iedereen: prettigere buitenruimte, betere mobiliteit, meer sociale samenhang.

De ambitie

In het Toekomstperspectief zijn 10 ambities geformuleerd:

Schoon en heel
Aanpakken van zwerfafval, optimaliseren van afvalinzameling en containertuinen. Versterken van onderhoud en netheid.

Veiligheid
Verbeteren veiligheidsgevoel door aanpak van onveilige plekken, verlichting, open plinten en duidelijke aanwezigheid van hulpdiensten.

Parkeren primair voor bewoners
Herzien parkeerbeleid om overlast door parkeertoerisme te verminderen en ruimte vrij te maken voor groen en verblijf.

Groen-blauwe netwerken versterken
De singels en waterstructuren als groene dragers van de wijk; meer plekken voor ontmoeting en klimaatadaptatie.

Parels als etalage van de wijk
Iconische plekken zichtbaar maken en versterken, zoals buurtwerkplaatsen of karakteristieke gebouwen, om wijkidentiteit te boosten.

Sterke buurten met betere woningen
Per buurt integrale aanpak: funderingsherstel, verduurzaming, herontwikkeling en sociaal-programmatische ondersteuning.

Ontmoeting en beweging in de buitenruimte
Meer kwalitatieve ontmoetingsplekken en sport- en speelplekken voor jong en oud.

Sterke wijkeconomie
Clusteren van winkels, horeca en werkplekken; stimuleren van ondernemers, leerwerktrajecten en economische groei.

Hoofdassen aantrekkelijker maken
Groene en verkeersveilige inrichting van hoofdwegen; van functioneel naar uitnodigend en verblijfsvriendelijk.

Versterken voet- en fietsnetwerk
Verbeteren verbindingen tussen buurten en naar omliggende wijken. Meer veilige, toegankelijke routes, ook voor mensen met een beperking.

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Gemeente Schiedam	Trekker
	Adviseur
	Uitvoerder
Irado	Trekker
	Adviseur
	Uitvoerder
Overige partners	
Oost Pact Door	Adviseur
	Uitvoerder
Sweco	Uitvoerder
Programmabureau	Opdrachtgever
	Aanjager

Overzicht actiepunten voor 2025 - 2026

Verbetering gericht op betere en gevarieerde woningvoorraad en veilige en leefbare woonomgeving

Nieuwland
1. Herstructurering van Staatsliedenbuurt, Nolensbuurt Zuid en Nolensbuurt West;
2. Onderdak voor studenten in de buurten Nolensbuurt Zuid en Nolensbuurt West;
3. Optimaliseren gebruik van binnentuinen van Woonplus in Nieuwland en inzet op community building;
4. Zoeken naar een nieuwe locatie voor het Paramedisch centrum;
5. Aanpak openbare ruimte om de leefbaarheid en (gevoel van) veiligheid te verbeteren;
6. Planvorming specifieke locaties mede door bewonersinitiatieven zoals Parkweg, Troelstralaan, Willem Dreesplein, ter bevordering van een gezonde en groene leefomgeving;
7. Elk kwartaal massaal: aanpak wijkgerichte acties voor schoon, heel en veilig met meerdere partners;
8. Aanpak onveilige plaatsen zoals Parkweg en Wibautplein;
9. Onderzoek naar woning delen jongeren/statushouders;
10. Volledige realisatie van het woon-zorgconcept, de hofjes van Wilton (toevoegen 8 tussenwoningen voor starters ten behoeve van intergenerationeel wonen).

Er is een raamwerk voor Nieuwland, maar de doelen van het Nationaal Programma zijn hier (nog) niet in verwerkt. Het plan is om, samen met de stadspartners, een projectboek voor Nieuwland te ontwikkelen, vergelijkbaar met het Toekomstperspectief Schiedam-Oost.

Oost
<u>Projecten Volkshuisvestingsfonds:</u>
11. Toekomstperspectief Schiedam-Oost;
12. Inventarisatie en programmeren Aanpak Energielabels: verduurzaming 500 woningen in Oost;
13. Woningverbetering Reaumurstraat;
14. Transformatie 2 verpauperde panden aan de Van Swindensingel 40-42 naar appartementen;
15. Transformatie voormalig schoolgebouw Gravin Aleidaschool naar woningen;
16. Aanpak openbare ruimte om de leefbaarheid en (gevoel van) veiligheid te verbeteren.

Beide wijken:
17. (Subsidieaanvraag) Woontop;
18. Aanjagen aanpak woonoverlast en huuruitbuiting in Oost en Nieuwland (2025 ev);
19. Aanpak malafide verhuurders (2025 ev);
20. Voorbereiding inzet huurteam;
21. Diverse acties vanuit veiligheid: extra supermarktcontroles, dagelijkse surveillance, vuilniszakkenonderzoek en boetes, cameratoezicht, verbaliseren verkeersovertredingen en afval, aanpak ernstig vervuilde woningen, ondermijning Oost, integrale controles gemeente ondermijning, PGA-coördinator gemeente, ondermijning woonfraude bestrijden, uithuiszettingen alleenstaanden, preventie ondermijning van jongeren.

De pijnpunten in de wijken:

Kinderen en jongeren in Nieuwland en Oost...

- groeien relatief vaak op in gezinnen die kampen met armoede, schulden en andere vormen van bestaansonzekerheid;
- hebben minder kans op een goed betaalde baan;
- lopen een groter risico op gezondheidsachterstanden;
- zijn vatbaarder voor criminele verleidingen.

PIJLER 3

Sterke basis

In Nieuwland en Oost heerst een relatief groot wantrouwen richting de overheid, instanties en zelfs mede-buurtbewoners

De situatie in Nieuwland en Oost

Een sterke basis thuis en in de wijk is essentieel om talenten te ontwikkelen en om te kunnen gaan met tegenslagen. In Nieuwland en Oost kampen relatief veel bewoners met armoede en schulden. Naast deze financiële onzekerheid komen ook andere vormen van bestaansonzekerheid hier vaker voor, bijvoorbeeld op het gebied van wonen, werk en gezondheid.

Kinderen die in deze onzekere omstandigheden opgroeien, hebben later minder kans op een goed betaalde baan, lopen een groter risico op gezondheidsachterstanden en zijn vatbaarder voor verleidingen vanuit het criminele circuit.

Wantrouwen en schaamte
De wijken Nieuwland en Oost worden daarnaast gekenmerkt door een relatief groot wantrouwen richting de overheid, instanties en zelfs mede-buurtbewoners. Gebrek aan kennis, schaamte en wantrouwen zorgen er (waarschijnlijk) voor dat bewoners niet of niet op tijd gebruik maken van beschikbare steun of preventieve maatregelen.

Om echt verschil te maken in Nieuwland en Oost, is het nodig om enerzijds de problematiek binnen gezinnen te verzachten en anderzijds de ontwikkeling of verergering van problemen te voorkomen.

Doelen Sterke basis

Preventieve aanpak jeugd	Steun & ondersteuning	Laagdrempelige toeleiding
Voorkomen en aanpak van ondermijnende criminaliteit (ambitie 6)	Extra hulp om armoede en schulden op te lossen en voorkomen (ambitie 3)	Herkenbare en toegankelijke sociale netwerken (ambitie 5)
Vormende vrijetijdsbesteding voor jeugd* (ambitie 5)	Gezondheidszorg is laagdrempelig en passend beschikbaar (ambitie 4)	Versterken meld- en hulppunten in de wijk* (ambitie 5)

*) nieuw ten opzichte van vorig uitvoeringsprogramma, andere subdoelen zijn vervallen en staan hier niet genoemd

Samen aan de slag

BEWONERSBETROKKENHEID

Een effectieve aanpak voor het succesvol betrekken van bewoners is Asset-Based Community Development (ABCD), die uitgaat van de talenten, middelen en netwerken die al in de wijk aanwezig zijn. Door deze te verbinden en te versterken, wordt eigenaarschap en samenwerking gestimuleerd. Een mooi voorbeeld van een initiatief waar ABCD wordt toegepast is Oost Pact Door.

In 2025 start Oost Pact Door met het project *Sleutels van Oost*, waarin bewoners – met name van Bulgaarse en Poolse achtergrond - worden ondersteund bij het begrijpen van hun post en het voorkomen van problemen. Het idee voor dit project komt voort uit gesprekken met bewoners die aangaven hierin vast te lopen.

Metrostation Parkweg
Bewoners rond metrostation Parkweg ervaren veel overlast van jongeren die daar drugs dealen en gebruiken. Samen met deze bewoners werken we aan een oplossing. Hun betrokkenheid staat centraal: zij kennen de buurt het best en hebben al waardevolle input geleverd over wat nodig is om de situatie te verbeteren.

Via Preventie met Gezag (PmG) zetten we in op het bereiken van deze overlastgevende jeugd en het voorkomen van (verdere) doorgroei in het criminele circuit. In samenwerking met de gemeente, politie, toezicht en handhaving, Woonplus en RET bespreken we regelmatig de voortgang. Via WhatsApp houden we het contact laagdrempelig en de lijnen kort. Door samen op te trekken, bouwen we aan een veiligere en prettigere leefomgeving.

Jongerenbetrokkenheid
In november vond in het Lentiz Life College de vertoning van de film *Ongezien* plaats, gevolgd door een open gesprek met jongeren uit Nieuwland en Oost. De film en het gesprek maakten duidelijk: jongeren willen vooral gezien en gehoord worden. De komende twee jaar gaat De Kleine Ambassade, in opdracht van NPNO, in gesprek met jongeren om op te halen wat zij nodig hebben voor hun wijk. Het draait hierbij om échte jongerenbetrokkenheid: luisteren naar hun verhalen, hun wensen serieus nemen en samen met organisaties werken aan oplossingen die aansluiten bij hun leefwereld.

Zo bouwen we samen aan een Nieuwland en Oost waar ook jongeren zich gehoord voelen en echt het verschil kunnen maken.

Focus in pijler Sterke basis

In de pijler Sterke basis richten we ons op acties die in brede zin bijdragen aan het realiseren van een sterke basis voor alle kinderen, jongeren en hun gezinnen in Nieuwland en Oost.

Daarnaast leggen we voor 2025-2026 de focus op een drietal specifieke projecten.

Aanpak financiële bestaanszekerheid
We zetten in op tijdige en passende steun en ondersteuning op het gebied van financiële bestaansonzekerheid en gezondheid voor de gezinnen die dat nodig hebben en zorgen zo voor een stabiele omgeving voor kinderen om in op te groeien.

Opbouw wijknetwerken
Laagdrempelige toeleiding middels een netwerk van formele en informele routes zorgt ervoor dat bewoners tijdig passende steun of ondersteuning kunnen krijgen en bouwt aan herstel van vertrouwen in instanties en elkaar.

Vergroten weerbaarheid jeugd
De preventieve aanpak jeugd richt zich op het creëren van een positieve en pedagogische omgeving waarin kinderen en jongeren zich breed kunnen ontwikkelen en weerbaarder worden. We beperken (de impact van) risicofactoren voor afglijden naar criminaliteit.

FOCUSPROJECT 1

AANPAK FINANCIËLE BESTAANS-ONZEKERHEID

WIJK: NIEUWLAND & OOST
FASE: ORIËNTEREND

De cijfers

13% Gezinnen in Nieuwland en Oost met een inkomen rond het sociaal minimum

9% Gezinnen in Oost met een inkomen onder of rond het sociaal minimum

11% Gezinnen in Nieuwland en Oost die gebruik maken van schuldhulpverlening

5% Acceptatie hulpaanbod bij vroegsignalering schuldenproblematiek

De aanleiding

Schiedam staat in landelijke top 3 als het gaat om het aandeel huishoudens met problematische schulden. Bijna de helft van de gezinnen met schuldproblemen woont in Nieuwland en Oost.

Slechts 11% van deze huishoudens maakt gebruik van de schuldhulpverlening (statistieken uit 2022). Schaamte, stress, gebrek aan inzicht in eigen financiën en opzien tegen een schuldentraject worden gezien als mogelijke oorzaken.

Voordelen vroegsignalering
Sinds 2021 zet de Gemeente Schiedam actief in op vroegsignalering, maar slechts 5% maakt gebruik van het hulpaanbod. Partners geven aan dat er onvoldoende inzet is om vroegsignalering met aandacht uit te voeren. Daarnaast pleiten zij voor extra inzet op gezinnen en jongvolwassenen met schulden, omdat dit langdurig positieve impact heeft op de individu en de maatschappij.

Het plan

We werken aan (door)ontwikkeling van preventieve inzet en vroegsignalering op het gebied van armoede en schulden.

We intensiveren succesvolle Schiedamse interventies (bijv. aanpak voorkomen huisuitzettingen, wijkenergiecoaches), we stimuleren pilots van interventies die elders succesvol zijn gebleken (preventiemedewerker schulden, jongerenperspectieffonds) en gebruiken gericht onderzoek om nieuwe interventies vorm te geven wanneer nodig.

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026

Over 20 jaar is het aantal huishoudens in Nieuwland en Oost dat onder de armoedegrens leeft minimaal op het niveau van de rest van Schiedam

Welke praktische problemen pakken we aan?

Er wordt al gewerkt aan vroegsignalering en preventieve inzet op armoede en schulden, maar in de praktijk blijkt dat nog te weinig huishoudens het hulpaanbod accepteren.

Intensivering van de bestaande interventies en het inzetten van nieuwe interventies die op andere plekken als succesvol zijn gebleken, moet hier verandering in brengen. Door in een vroeg stadium van de problematiek contact te leggen en vertrouwen op te bouwen, wordt de drempel naar hulp verlaagd. Bovendien kan het oplopen van schulden preventief voorkomen worden, in het bijzonder bij jongeren/jongvolwassenen.

De ambitie

- Nog niet geformuleerd

De doelgroep

Bewoners met (beginnende) schulden of geldstress.

Door succesvolle Schiedamse interventies te intensiveren wordt de drempel naar hulp effectief verlaagd

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Nog nader te bepalen	Trekker
Stroomopwaarts	Meedenker
Woonplus	Meedenker
DSW	Meedenker
Gemeente Schiedam	Meedenker
Programmabureau	Aanjager

FOCUSPROJECT 2

OPBOUW WIJKNETWERKEN

WIJK: NIEUWLAND & OOST
FASE: IN UITVOERING

De cijfers

5,8 Rapportscore voor sociale cohesie in heel Schiedam

5,4 Rapportscore voor sociale cohesie in Nieuwland

5,0 Rapportscore voor sociale cohesie in Oost

De aanleiding

Zowel Oost als Nieuwland scoren op het gebied van sociale cohesie onder het Schiedams gemiddelde (rapportcijfer 5,8). Het rapportcijfer is voor deze wijken respectievelijk een 5,0 en een 5,4. En binnen deze wijken zijn er buurten die nog lager scoren.

Er is een aandeel bewoners dat kleine en/of eenzijdige netwerken heeft en minder naar elkaar omkijkt. De nodige steun of hulp is voor deze bewoners niet altijd in het informele netwerk aanwezig. Gelijktijdig heerst bij deze groep vaak een mate van wantrouwen tegen (semi-) overheidsinstanties, waardoor ook op het formele hulpnetwerk niet of te laat een beroep wordt gedaan.

Organisaties geven zelf aan dat meer verbinding, afstemming en samenwerking tussen organisaties en bewoners gewenst is

Nieuwland
Initiatieven die werken aan een samenlevingsopbouw zijn aanwezig in de wijk, maar zijn om verschillende redenen klein en moeilijk schaalbaar. In Nieuwland is een groot aantal welzijnsorganisaties met ieder hun eigen netwerk in de wijk, maar organisaties geven zelf aan dat meer verbinding, afstemming en samenwerking tussen organisaties en (bewoners)groepen gewenst is om zo samen te leren en tot beter aanbod te komen.

Oost
In Oost wordt middels *Oost Pact Door* al jaren gewerkt aan een bewonersnetwerk wat omkijkt naar elkaar en naar de buurt. In het afgelopen jaar hadden zij succes met o.a. Welkom in Oost. Zij zien veel nieuwe ideeën en kleine initiatieven ontstaan in de buurt die zij nu moeilijk kunnen faciliteren. Zo is de wens ontstaan om het netwerk om te vormen tot een wijkcoöperatie.

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026
Over 20 jaar is de score op sociale cohesie in Nieuwland en Oost minimaal gelijk aan het Schiedamse gemiddelde

Het plan

Met het concept Sleutels van Oost, ontwikkelen we met Oost Pact Door een structuur om sleutelfiguren beter te ondersteunen en in positie te brengen binnen hun gemeenschap.
Dit gebeurt naar voorbeeld van bewezen interventies als o.a. de Schilderswijkmoeders.

Daarnaast steunen we Oost Pact Door in de transitie naar een wijkcoöperatie, zodat het in de toekomst makkelijker wordt om nieuwe projecten voor en door bewoners op te starten.

In Nieuwland verkennen we met organisaties in de wijk hoe zij meer op elkaar aan kunnen sluiten. Startschot hiervoor was een WijkLab onder leiding van Platform31. Ook onderzoeken we de opschaalbaarheid van bestaande succesvolle interventies als Proeftuin Kansrijk.

Welke praktische problemen pakken we aan?

- faciliteren van een (in)formeel (steun)netwerk;
- toeleiding naar formele hulp via informele routes faciliteren;
- doorbreken wantrouwen richting instanties.

De doelgroep

We richten ons op organisaties in de wijk en via hen bewoners.

De ambitie

- vorming Wijkcooperatie Oost in 2025;
- start pilot Sleutels van Oost in 2025;
- pilot opschalen Proeftuin Kansrijk (Nieuwland).

Resultaten tot nu toe

- Welkom in Oost (uitgevoerd door Oost Pact Door) is een succes gebleken en wordt nu omgezet in regulier project.
- Proeftuin Kansrijk is een succes, onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden loopt.

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Nog nader te bepalen	Trekker
Woonplus	Meedenker
Overige partners	
DOCK	Uitvoerder
Oost Pact Door	Uitvoerder
en vele anderen...	
Programmabureau	Aanjager
	Financier

FOCUSPROJECT 3

VERGROTEN WEERBAARHEID JEUGD

WIJK: NIEUWLAND & OOST
FASE: ORIËNTEREND

5,8 Rapportscore voor sociale cohesie in heel Schiedam

5,4 Rapportscore voor sociale cohesie in Nieuwland

5,0 Rapportscore voor sociale cohesie in Oost

De aanleiding

Jongeren maken in korte tijd een enorme ontwikkeling door. Een sterke basis thuis en in de wijk is belangrijk om hen te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun visie op normen en waarden, bij de ontplooiing van hun talenten en bij het vergroten van hun weerbaarheid bij tegenslagen en/of (negatieve) verleidingen.

De aanpak Preventie met Gezag (PmG) zet met verschillende interventies in op risicojongeren (jonge aanwas) en de doorgroei van jongeren in de criminaliteit. De behoefte van jongeren is echter nog onvoldoende in beeld en het ontbreekt aan een integrale aanpak. Het huidige aanbod is beperkt en sluit onvoldoende aan.

De wens is om, bovenop de bestaande interventies, een breder preventief aanbod te bieden om de weerbaarheid van jongeren te vergroten vóórdat zij als risicojongeren worden gezien.

Het plan

In de afgelopen periode zijn, op basis van concrete wijkvragen, diverse initiatieven gestart die zich richten op vroegpreventief aanbod voor kinderen, met name in de wijk Oost.

De start van *Bounce Forward* (Yets Foundation) en kinderwerk in Oost (Gro-Up) legde een doorlopende lijn van kinder- naar jongerenwerk. Het naschoolse aanbod werd uitgebreid met *FC Oost* (de Betrokken Spartaan) en de inzet op bewegen in de openbare ruimte voor kinderen (Schiedam Beweegt) is met gemeentelijke financiering vergroot.

Vormende vrijetijdsbesteding
We zetten in op en vormende vrijetijds-besteding die bijdraagt aan de weerbaar-heid van kinderen en jongeren en die maatschappelijke uitval helpt voorkomen. We werken aan een gedeelde visie op de succesfactoren bij vormend aanbod voor jongeren en inventariseren kansen om het aanbod te versterken. Deze oriënterende fase dient in het komende jaar afgerond te zijn.

AANSLUITEND OP DE AMBITIE GEFORMULEERD IN HET UITVOERINGSPROGRAMMA 2023-2026
Over 20 jaar is de score op sociale cohesie in Nieuwland en Oost minimaal gelijk aan het Schiedamse gemiddelde

Welke praktische problemen pakken we aan?

- meer structuur bieden aan jongeren;
- positieve rolmodellen creeëren;
- een laagdrempelig, steunend netwerk voor jongeren opzetten.

De doelgroep

We richten ons op jongeren in Nieuwland en Oost (10-23 jaar).

De ambitie

- Nog niet uitgesproken: oriënterende fase

Een sterke basis thuis en in de wijk is essentieel voor een positieve ontwikkeling bij jongeren

Huidige betrokken partners en rolverdeling:

Stadspartners	**Rol**
Yets Foundation	Trekker
	Meedenker
Overige partners	
Gro-Up Buurtwerk	Meedenker
Mevis	Meedenker
De Kleine Ambassade	Meedenker
Gemeente Schiedam	Meedenker
Programmabureau	Aanjager
	Meedenker

Sterke basis

Overzicht actiepunten voor 2025 - 2026

Preventieve aanpak jeugd	Steun & ondersteuning	Laagdrempelige toeleiding
1. **Preventie met Gezag**	3. **Aanpak armoede & schulden** • Onderzoek bestaanszekerheid EU arbeidsmigranten; • Uitbreiding programma voorkomen huisuitzettingen; • Start inzet preventiemedewerker vroegsignalering schulden.	5. **Opbouw wijknetwerken** • Voortzetten Welkom in Oost; • Voortzetten Proeftuin Kansrijk Nieuwland; • Start Sleutels van Oost; • Doorontwikkeling Oost Pact Door; • Voortzetten Proeftuin Kansrijk; • Opstart aanpak netwerkopbouw Nieuwland.
2. **Vergroten weerbaarheid jeugd** • Afronding pilot FC Oost; • Start Kinderwerk in Oost; • Start Bounce Forward; • Jongerenparticipatie NPNO.	4. **Beschikbaarheid zorg** • Leefstijlexpertise in de wijk.	6. **Versterken hulp- en meldpunten in de wijk** • Start inzet preventiemedewerker vroegsignalering schulden; • Ontwikkelen aanbod basisvaardigheden.

Bewonersbetrokkenheid

In onze aanpak voor bewonersbetrokkenheid gaan we uit van vaste samenwerkingsprincipes om tot het gewenste resultaat te komen.

1. **Co-creatie:** Bewoners werken actief mee in elke projectfase;
2. **Transparantie:** Projecten worden helder gecommuniceerd naar bewoners;
3. **Eigenaarschap:** Bewoners worden gestimuleerd om verantwoordelijkheid te nemen voor de projecten in hun wijk;
4. **Inclusiviteit:** Alle bewonersgroepen zijn welkom, ongeacht leeftijd, achtergrond of taal.

Resultaten

1. Versterking van vertrouwen en samenwerking tussen bewoners, organisaties en de gemeente;
2. Verbeterde sociale cohesie door de inzet van buurtverbinders;
3. Een wijknetwerk dat duurzame verbeteringen voor de wijk realiseert.

Focus in bewonersbetrokkenheid

Actie	Tijd	Kartrekker(s)	Bewoners betrokkenheid
Uitwerken plan buurt-verbinders Nieuwland	Q1	Gemeente Schiedam + Programmabureau	Bewoners Nieuwland bij planvorming
Organiseren WijkLab Nieuwland	Q1	Programmabureau	Bewoners en organisaties in Nieuwland
Renovatie Wijkhuis Oost	Q1 + 2	Gemeente Schiedam + Programmabureau	Bewoners Oost bij ontwerp en programmering

De uitgangspunten

BEWONERSBETROKKENHEID

1. **Samenwerking met bestaande organisaties**
   Organisaties die al actief zijn in Nieuwland en Oost, zoals Oost Pact Door, Dock, Yets, scholen en andere partners, kennen de bewoners en genieten hun vertrouwen. Deze organisaties vormen de spil in de bewonersbetrokkenheid.

2. **Versterken van sociale netwerken**
   In 2025 starten we een pilot rondom buurtverbinders. Dit initiatief, dat samen met de gemeente is ontwikkeld, richt zich op het versterken van sociale netwerken en het verbinden van bewoners binnen Nieuwland. De bewoners vormen de gesprekspartners voor o.a. gemeente maar alle partners in de stad.

3. **Faciliteren van een netwerkorganisatie**
   Een nieuw wijknetwerk wordt opgezet in Nieuwland. Dit netwerk, geïnitieerd door Dock in 2024, kreeg in maart 2025 een kick-off tijdens een WijkLab. Organisaties en ondernemers uit de wijk bepalen samen hoe zij kunnen samenwerken voor een betere leefomgeving voor de bewoners uit de wijk.

   Het WijkLab was een succes en deelnemers hebben de wens uitgesproken dat hier een structureel vervolg aan wordt gegeven. Het programmabureau zal hier het initiatief voor nemen.

4. **Verbeteren van faciliteiten**
   Het Wijkhuis Oost wordt tijdelijk opgeknapt door de gemeente om aantrekkelijker te worden voor bewoners en gebruikers. NPNO betrekt bewoners en organisaties bij zowel de renovatie als de programmering, zodat het wijkhuis aansluit - en blijft aansluiten - op de behoeften van jong en oud.

Samen werken aan sterke communicatie

Ook op het gebied van communicatie zetten we belangrijke stappen. We versterken de samenwerking tussen de (stads)partners, zetten het NPNO stevig op de kaart en dragen zo bij aan het behalen van de ambities, zoals geformuleerd op pagina 9.

Solide communicatienetwerk tussen stadspartners
Heldere communicatie tussen de Schiedamse partners binnen het NPNO is cruciaal voor succes. Daarom bouwen we vanaf 2025 een *communicatielaag*, waarin elke stadspartner een communicatieadviseur levert. Korte communicatielijnen en regelmatige kennisuitwisseling zorgen ervoor dat alle partijen dezelfde boodschap uitdragen en elkaar versterken. Het programmabureau neemt hierin het voortouw en bewaakt de continuïteit.

Actieve informatie-uitwisseling
Interne communicatie is minstens zo belangrijk als externe communicatie. Heldere verwachtingen, concrete afspraken en actieve informatie-uitwisseling voorkomt misverstanden en versterken de samenwerking. Zo werken partners niet langs elkaar heen, maar gezamenlijk aan de gedeelde doelen. De samenwerkende communicatieadviseurs spelen hier een belangrijke rol in door elkaar, en daarmee alle betrokkenen binnen het NPNO, op de hoogte te houden van relevante ontwikkelingen, vraagstukken of afspraken.

Digitale nieuwsbrief voor professionals
De digitale nieuwsbrief is hiervan een goed voorbeeld. Vanaf 2025 richt de nieuwsbrief zich specifiek op professionals, zoals (stads)partners, betrokken organisaties en medewerkers van de gemeente Schiedam. Input hiervoor komt vanuit de betrokken stadspartners. De komende periode formuleren we hiervoor een effectieve werkwijze.

Communicatie met bewoners en lokale organisaties
Nieuwland en Oost kennen een sterk lokaal netwerk van sleutelfiguren en organisaties die direct contact hebben met bewoners. In plaats van een nieuw communicatienetwerk op te bouwen, sluit het NPNO hierop aan. Dit is niet alleen efficiënter, maar ook effectiever. De bestaande netwerken kunnen ondersteund en versterkt worden door informatie aan te leveren, berichten te reposten en – waar nodig – trainingen aan te bieden.

Daarnaast is het essentieel dat alle partners het NPNO benoemen in persberichten en eigen communicatie, zodat de impact en initiatieven van het programma zichtbaar blijven.

Samen bouwen aan herkenbaarheid
Met deze communicatiestrategie versterken we elkaar en vergroten we de zichtbaarheid van het NPNO als netwerk van Schiedamse partners die samen werken aan positieve veranderingen in Nieuwland en Oost.

Wie
de
mensen
niet
vergeet,
wordt
door
de
wijk
onthouden

DEREK OTTE

NATIONAAL PROGRAMMA
NIEUWLAND EN OOST
SCHIEDAM